

SEKSUELE UITBUITING

Hoewel officiële cijfers niet bestaan, lijkt het aantal slachtoffers van seksuele uitbuiting toe te nemen. Vooral de armste kinderen in ontwikkelingslanden zijn makkelijk slachtoffer van pooiers, sekstoeristen en producenten van kinderporno. Armoede en onwetendheid zijn de belangrijkste oorzaken. Maar ook onvoldoende samenwerking tussen overheden, justitie en politie werken uitbuiting in de hand. Waar te beginnen om deze omvangrijke problematiek aan te pakken? Aan het woord VN-rapporteur Najat M'jid Maala en hoofd Projecten bij Terre des Hommes Hans Guyt.

Ze werkt nog maar enkele maanden bij de Verenigde Naties als Speciale Rapporteur op het gebied van kinderhandel, -prostitutie en -porno-graphie. In die korte periode is de Marokkaanse Najat M'jid Maala van één ding overtuigd geraakt: alleen een holistische aanpak is zinvol in de strijd tegen kinderuitleiding, zo vertelt ze aan de telefoon vlak voor haar vertrek naar Letland en Litouwen. "Als het ene land wel maatregelen neemt tegen kinderexploitatie en het andere land niet, komt er weinig terecht van een echte aanpak. Daarom bezoek ik het liefst twee buurlanden om inzicht te krijgen in hoe het staat met een gezamenlijke aanpak. Er moet meer samenwerking plaatsvinden tussen overheden, ngo's, politie en justitie op alle mogelijke niveaus, van regionaal tot internationaal. Daarnaast heeft kinderuitleiding natuurlijk alles te maken met armoede. Als we slechts één onderdeel aanpakken, is dat te weinig. Overheden moeten ook investeren in armoedebestrijding, onderwijs en de wettelijke bescherming van kinderen. Op grote schaal werken regeringen, talloze ngo's en andere instanties in het belang van de rechten van het kind. Maar het is onduidelijk wie wat doet en hoe de resultaten zijn. Ook daarin moet meer duidelijkheid komen zodat we kunnen komen tot een effectievere aanpak." De VN-rapporteur ziet het als één van haar belangrijkste taken om meer inzicht te krijgen in de omvang van kinderuitleiding en -exploitatie. Want precieze cijfers ontbreken. "Enerzijds komt dat omdat veel ontwikkelingslanden geen mogelijkheden hebben om data over kinderexploitatie aan te leggen. Maar minstens zo belangrijk is het feit dat misbruikte kinderen in ontwikkelings-

landen nauwelijks aangifte durven en kunnen doen. Ze hebben te maken met vooroordelen die hen belemmeren voor zichzelf op te komen. Ze worden vaak met de nek aangekeken. Hun omgeving denkt ten onrechte dat het hun eigen keuze is geweest om bijvoorbeeld in de prostitutie te werken."

Vervolgung sekstoeristen

De strijd tegen kinderuitleiding is de laatste tien jaar uitgegroeid tot de grootste pijler van Terre des Hommes, zegt projectcoördinator Hans Guyt. Aanleiding daarvoor was de enorme vlucht van het sekstoerisme vanaf het midden van de jaren negentig. Nederlanders die in landen als Thailand of de Filippijnen kinderen misbruikten, wisten gemakkelijk de dans te ontspringen. Vooral ook omdat strafvervolgung in eigen land nog niet mogelijk was. Guyt: "Terre des Hommes heeft daarom steeds gehamerd op aanscherping van de wetgeving. Vijf jaar geleden werd uiteindelijk de dubbele strafbaarstelling ingevoerd. Inmiddels geldt die in de meeste westerse landen. Daarmee kan een verdachte van kinderexploitatie ook in eigen land worden vervolgd. Maar nu is het tijd voor de tweede fase; het handhavings- en vervolgingsbeleid. Want tot nu toe gebeurt er zo weinig. Daarom blijven we aandacht vragen bij overheden en justitie wat de reden daarvan is." Hij noemt als voorbeeld de twee Nederlandse mannen die in 2003 in Brazilië werden veroordeeld voor het maken en verspreiden van kinderporno. Ze kregen daar een gevangenisstraf van vijftien jaar opgelegd, maar met hulp van de Nederlandse ambassade wisten ze naar Nederland te vluchten. Daar werd slechts één van de twee

Succesvoorbeelden

Dagelijks melden zich vrouwen en kinderen in het Cambodian Women's Crisis Center (CWCC) in Siem Reap. Vaak betreft het arme vrouwen en jonge meisjes die van het platteland komen en onder valse voorwendselen naar de stad zijn gelokt. Daar is de kans groot dat ze in de prostitutie belanden of in handen vallen van mensenhandelaren. CWCC doet onderzoek naar netwerken van handelaren en werkt in samenwerking met politie en justitie aan de vrijlating van vrouwen en meisjes die vastzitten in bordelen. Het project in Siem Reap richt zich op drie pijlers: preventie, bescherming en vervolgung van daders. Het CWCC traint leiders van de gemeenschap om zelf zaken op te lossen of daders aan te geven. Hierbij worden ze bijgestaan door een groep van ruim tachtig vrijwilligers. Ook werkt het CWCC samen met APLE (Action pour les enfants). APLE verzamelt bewijsmateriaal, volgt verdachten en helpt slachtoffers bij het doen van aangifte.

mannen een lichte straf opgelegd. "Er is wat vervolging betreft in Nederland nog genoeg te doen," zegt Guyt.

Seksuele ervaring

Behalve in eigen land is er in ontwikkelingslanden ook veel te doen. Daar moet alles van de grond af aan worden opgebouwd als het gaat om bescherming van kinderen. Er zijn tal van religieuze, culturele en andere factoren die belemmerend werken om aangifte te doen van misbruik. Guyt vertelt over een bijeenkomst in Cambodja voor politiemensen, juristen en advocaten met als thema verkrachting van kinderen. "Aan iedereen werd gevraagd zich de mooiste seksuele ervaring te herinneren. Vervolgens was de vraag of iemand die ervaring publiekelijk wilde vertellen. Niemand durfde dat. De boodschap was dat als het voor volwassenen al zo moeilijk is te praten over een prachtige ervaring, hoeveel moeilijker is het dan voor een kind dat gruwelijk verkracht is. Dat opent natuurlijk de ogen. Door middel van trainingen leren we politiemensen op een goede manier kinderen te verhoren en die informatie vervolgens niet te laten lekken naar de kranten." Kinderexploitatie is last but not least nauw verbonden aan armoede. Een gezin dat leeft van een paar dollar per

Onderzoek seksuele uitbuiting Tanzania

Aansluitend bij de campagne tegen seksuele uitbuiting doet Terre des Hommes onderzoek naar seksuele exploitatie en mishandeling van kinderen in Tanzania en Zanzibar. Kinderrechtenmedewerker Lucien Stöpler mailt vanuit Zanzibar, het paradijselijke eiland buiten de kust van Tanzania.

"Zanzibar is een paradijs. Mooie stranden, mooie gebouwen en de mensen zijn rustig en vriendelijk. Maar in de nacht verandert alles: iedereen die ik tegenkom is jachtig op zoek naar geld. Meisjes prostitueren zichzelf, schuilen voor de politie, de wanhoop is hen nabij. Ze riskeren veel door in een auto te stappen met een onbekende. De 'rijke' meisjes hebben een pooier en hebben geld om de disco's in te gaan. De arme drommen bij de ingang, hopen iemand te strikken voordat ze naar binnen gaan. Als we een taxichauffeur vragen of hij weet waar we jonge meisjes kunnen krijgen, rijdt hij

maand is snel beïnvloedbaar om een aangifte tegen een pedofiel in te trekken, wanneer hij 20 dollar op tafel legt. Bovendien is de corruptie in ontwikkelingslanden groot. Iedereen heeft zijn prijs, zegt Guyt. "Van politiemensen tot rechters; als een verdachte met geld op de proppen komt, is de kans groot dat hij de dans ontspringt."

Aanpak

Guyt is het eens met de VN-rapporteur Najat M'jid Maala dat alleen een geïntegreerde aanpak voor kinderoitbuiting zinvol is. Onderwijs, armoedebestrijding en preventie zijn van levensbelang. Zo is er een duidelijk verband tussen de jaren dat een kind op school zit en het risico op verkrachting. Hoe meer onderwijs een kind heeft, hoe minder risico het loopt op verkrachting of misbruik. Terre des Hommes onder-

VN-rapporteur Najat M'jid Maala:

"Geïntegreerde aanpak is nodig tegen kinderoitbuiting"

steunt projecten gericht op preventie, voorlichting, beleidsbeïnvloeding en opvang van slachtoffers. De projecten concentreren zich voor een groot deel in Aziatische landen als de Filipijnen, Thailand, Laos en Birma. Momenteel doet Terre des Hommes onderzoek naar de mate van kinderoitbuiting in Tanzania en de mogelijkheid haar projecten tegen uitbuiting naar dit land uit te breiden. ■

Taco van der Mark

er zo naartoe. Het verrast ons dan ook dat de regering officieel eigenlijk van niets weet. Als de regering zegt dat in een bepaalde club inmiddels niets meer aan de hand is, is dat juist de club die de taxichauffeur ons aanraadde voor de jongste meiden. Als de regering zegt dat er geen groot probleem is, zeggen de hulporganisaties dat het probleem maar blijft groeien. Een uitweg is niet makkelijk. Veel factoren dragen immers bij aan de uitbuiting en mishandeling van kinderen: armoede, cultuur, gebrek aan emancipatie. Er zijn hier nog maar weinig hulpprogramma's om de problematiek aan te pakken. De ervaring die Terre des Hommes in Azië heeft opgedaan, kunnen we goed in deze regio gebruiken."